

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/8/2016/Pan.

**A Független Rendészeti Panasztestület
108/2016. (VI. 2.) számú
állásfoglalása**

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. január 6-án előterjesztett **panaszát** a 2016. június 2-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2016. január 6-án, postai úton terjesztette elő beadványát, amelyben a B. Rendőrkapitányság 2015. december 21-én foganatosított intézkedését kifogásolta.

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy fenti napon 10 óra körül édesanyjánál tartózkodott M-on, ahol N. G. nevű rendőr kollégájával együtt megjelent. Kihívták a panaszost a kapuhoz, és egy iPhone 6 S készüléket kerestek nála, amiről ő nem tudott semmit. A rendőrök elmondták, hogy házkutatást tartanak nála, felszólították a panaszost, hogy üljön be az autóba. A panaszos címén elvégezték a házkutatást, és útközben kérdezősködtek, hogy mikor volt utoljára a panaszos B.. A panaszos elmondta, hogy előző héten, erre a rendőrök közölték, hogy beviszik őt a B. Rendőrkapitányságra kihallgatni. A panaszos jelezte a rendőröknek, hogy nincsen nála készpénz, amire N. G. annyit felelt, hogy „megoldják visszafelé az utat”. Körülbelül 10 óra 40 perc körül értek be a rendőrkapitányságra, ahol mutatni akartak neki egy videót. Egy ismeretlen rendőr — aki be sem mutatkozott — arra próbálta rávenni a panaszost, hogy ismerje be a tettét, adja elő a telefont, ellenkező esetben 72 órát fog előzetesen tölteni.

A panaszost felkísérték egy szobába, ahol M. B. r. hadnagy megkezdte a kihallgatását. A rendőrök egyre csak hajtogatták, hogy ne húzza a panaszos az idejüket, mindjárt itt a

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

karácsony, adja elő a telefont. A panaszos mondta, hogy hallgassák ki. A r. hadnagy ezután szintén afelől érdeklődött, hogy mikor volt utoljára B., illetve mit csinált. A panaszos lelkileg megtört a vádaktól és a nyomásgyakorlástól, ügyvédet kért, érdemleges válaszokat nem tudott adni.

Időközben egy harmadik rendőr is megjelent, ő is kérdéseket tett fel. A r. hadnagy megkérdezte a panaszost, hogy miért érzi nyomás alatt magát, mire ő elmondta, hogy az őt felkísérő rendőr elmondta, hogy ha nem adja elő a telefont, akkor 72 óráig itt tartják; a panaszos kifogásolta ezt az eljárást, félt, hogy az ünnepeket nem töltheti a családjával. A kihallgató elmondta, hogy a felettesének mások a módszerei. Ezután bejött a felettes, mutattak neki egy videót, amin a rendőrök szerint a panaszos volt látható és közvetítették neki, hogy épp mi történik. („Most méred fel a terepet, most fordulsz oda a kabáthoz és veszed ki a telefont” stb.) A panaszos szerint a felvétel ugyan homályos volt, de az jól látszott, hogy nem ő van rajta, az elkövető kövérebb volt nála és rövidebbek voltak a lábai, és másmilyen volt az öltözete, mint amit a panaszos hord. A panaszos el is mondta, hogy nem ő van a felvételen. A felettes (akinek még mindig nem derült ki a neve) közölte, hogy majd a szakértő megmondja; valamint elmondta, hogy két választása van a panaszosnak: vagy beismeri és előadja a telefont, vagy bent marad 72 órát.

A panaszost kihívták a folyósóra, ahol járkáltatták, majd a r. hadnagy rákiabált, hogy ne húzza ki magát. A panaszos megalázottnak érezte magát, félt, hogy bántani fogják, sírva kérte a rendőröket, hogy ne csinálják ezt vele, ő ártatlan. A panaszos vizet is kért, de nem adtak neki, ezért jelezte, hogy WC-re akar menni, oda kiengedték és ott tudott inni.

Visszatérve megcsörrent a panaszos telefonja, egy ismeretlen szám hívta. A rendőr kérdezte, hogy ki az, mire a panaszos elmondta, hogy nem szokott ismeretlen számot felvenni, majd a rendőr fogadta a hívást. A panaszos bátyja volt, a panaszos felszólította, hogy tegye le a telefont. A kihallgatást folytatódott, a rendőröket az érdekelte, hogy a panaszos mit csinált december 17-én. A panaszos elmondta, hogy szemétszedést csináltak a faluban, de a rendőröket percről percre érdekelte a napja. A panaszos rossz idegállapotba került, ezért keverte az időpontokat, majd a rendőrök kérdésére megadott pár nevet és telefonszámot, akiket felhívtak és így már össze tudta rakni a szóban forgó napot.

A r. hadnagy elmondta, hogy jobban jár a panaszos, ha beismeri a lopást, mert ez az illető több helyen is követett el lopásokat, például a kínai áruházban, és a tulajdonosok rendőrségen kívül szeretnék megoldani az ügyet. Utalt rá a r. hadnagy, hogy ebből még nagy problémája lehet a panaszosnak. A panaszos annyira rossz állapotba került ettől, hogy elsírta magát, és azt mondta, hogy innentől nem szólal meg. A rendőr elmondta, hogy az áruházakban megmutatják majd a képeit. A panaszos elmondta, hogy ügyvéd nélkül többet nem mond semmit, ez már fenyegetés. A kihallgató elmondta, hogy már nincs sok hátra, utána mehet haza. Befejezték a jegyzőkönyvet, amit a panaszos aláírt, ott látta, hogy végül tanúként hallgatták ki. A panaszos jelezte, hogy nincs nála pénz, nem tud hazamenni, éhes és szomjas. A r. hadnagy megkérdezte, hogy tud-e valakitől pénzt kérni, de a panaszos annyira el akart jönni, hogy azt mondta, hogy mindegy. A panaszos 16 km-t gyalogolt az édesanyja lakásáig. Másnap félt hazamenni, amiatt, hogy megmutatták a képét az áruházban. A panaszos végül hazament, de annyira félt és egyedül érezte magát, hogy felhívta a 112-t, és a B. Rendőrséget. Egy r. hadnagy a kollégájával együtt próbálta megnyugtatni, hogy nem lesz semmi baj és megvan az elkövető.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) Az intézkedés napján készült, az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés (továbbiakban: elsődleges jelentés) az alábbiakat rögzítette.

A panaszost 2015. december 21-én, 10 óra 40 perckor ideiglenes lakcímén [...] vonták intézkedés alá, ahol a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 29.§ (1) bekezdés alapján igazoltatták, és az Rtv. 33.§ (2) bekezdés b) pontja alapján – mint bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt – előállították.

(A jelentés az intézkedés kezdőidőpontját 2015. december 17-én 10 óra 40 percet jelöl meg, de a kezdőnap megjelölése nyilván elírás.)

Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak. A panaszost az Rtv. 31.§(1) bekezdése alapján – mint személyi szabadságában korlátozott személyt – átvizsgálták.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény leírása szerint lopás vétségének megalapozott gyanúja miatt eljárást folytatnak a rendőrkapitányságon ismeretlen tettes ellen, aki az I. Áruházban eltulajdonította B. J. tulajdonát képező, iPhone 6 Plus típusú mobiltelefonját. A nyomozás adatai alapján gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a panaszos megalapozottan gyanúsítható a bűncselekmény elkövetésével, ezért a lakásán házkutatást fogatosítottak, majd további eljárás lefolytatása céljából előállították.

A jelentés szerint az előállítás okáról a tájékoztatót, illetve annak időtartamáról szóló igazolást kiadták. A jelentés szerint a panaszost 12 óra 50 perckor átadták a Bűnügyi Osztály kollégájának (továbbiakban: M. B. r. hadnagy; nyomozó), az előállítás oka 15 óra 25 perckor szűnt meg, ekkor szabadon bocsátották.

Az alap intézkedést F. n. c. r. főörzsászlós és N. G. r. zászlós hajtotta végre.

A jelentéshez csatolt parancsnoki kivizsgálás szerint az intézkedés jogszerű, szakszerű és arányos volt.

2) Az illetékes rendőri szerv megküldte a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 370.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő kisebb értékre elkövetett lopás vétségének megalapozott gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen folyamatban lévő eljárásban a panaszos tanúként történő meghallgatásáról felvett jegyzőkönyvet.

A panaszos vallomásaiban részletesen előadta, hogy hol tartózkodott pontosan 2015. december 17-én, amikor a telefonlopás történt, elmondta, hogy 15 és 16 órakor nem tartózkodott B., a gyermekeit hozta el az iskolából, ahol talán a gondnok és a napközis tanár is láthatta őt. Azt is

előadta, hogy 2015. december 18-án voltak a családjával (feleségével és gyerekeikkel) a szóban forgó áruházban, a gyerekeknek vettek csizmát és zoknit. Egy ismerősükkel is találkoztak. A vásárláskor kapott blokkot megtartották, amivel állítását igazolni tudja.

3) Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos előállítása 2015. december 17-én 10 óra 40 perctől 15 óra 25 percig tartott. A rajta szereplő nyilatkozatok szerint a panaszosnak ezen időtartama alatt sérülése és panasza nem keletkezett.

4) D.D. r. százados 2016. március 17-én kelt jelentése a következőket rögzítette.

2016. december 21-én szolgálati feladatait látta el az illetékes rendőrkapitányságon, és a **/2015. bü számon folytatott bűnügyben információ merült fel arra vonatkozóan, hogy az elkövető a [...] út 34. szám alatt lakó panaszos. A fenti bűncselekmény kapcsán az elkövetőről biztonsági kamerafelvétel készült, a felvételen szereplő személy nagy hasonlóságot mutatott a panaszossal, ezért utasítást adott N. G. r. zászlós és F. N. r. főörzszászlós uraknak, arra, hogy nála házkutatást tartsanak, majd ezek után állítsák elő a rendőrkapitányságra.

Az előállítás után, a panaszos elszámoltatásra került a bűncselekménnyel kapcsolatban, amely eljárás során a r. százados, mint a kihallgató M. B. r. hadnagy előljárója, megjelent, bemutatkozott az előállított személynek, és érdeklődött a kihallgatás menetéről, valamint arról, hogy kell-e segíteni a r. hadnagynak. Közben a tanú több kérdést intézett felé, amiről tájékoztatta. Többek között arról is kérdezett, hogy mi van, ha elismeri a bűncselekményt, illetve hogyan zajlik egy büntető eljárás. Ezen kérdéseire is válaszolt, de semmilyen módon nem fenyegette őt azzal, hogy ha nem ismeri el a bűncselekményt, akkor be lesz csukva 72 órára.

Habár gyanúsítható személyként került előállításra, azonban a panaszossal kapcsolatban felmerült gyanúok nem nyertek megerősítést ezért megalapozott gyanú hiányában gyanúsítottként nem hallgatták ki, és tanúkénti meghallgatása után szabadon bocsátották. A panaszos előállítása 2015. december 21-én 10 óra 40 perctől 15 óra 25 percig tartott.

Az eljárás során én és az eljárásban érintett kollégáim is a törvények szigorú betartása mellett jártak el. A tanú a jelentést írnak nem panaszkodott, hogy őt valami sérelem érte az intézkedéssel kapcsolatban, valamint a személyes szabadságot korlátozó igazoláson is úgy nyilatkozott, hogy nincs panasza.

5) Az alap-intézkedést foganatosító N. G. r. zászlós (bűnügyi technikus) és F. N. r. főörzszászlós 2016. március 18-án elsődleges jelentésüket kiegészítették. *(A két külön jelentést kivonatolva és együtt ismerteti a Testület.)*

2015. december 21-én D. D. r. százados tájékoztatót, hogy a [...] 41. szám alatt található I. Áruházban 2015. december 17. napján lopás történt, amelyet biztonsági kamera rögzített. A felvételt N. G. r. zászlós és O. A. r. alezredes is megtekintette, a felvételen lévő személyben mindketten a panaszost vélték felismerni, amit közöltek is D. D. r. századossal. A felvétel megtekintését követően a r. százados utasította N.

G. zászlóst és F. N. r. főörzszászlóst, hogy menjenek a panaszos bejelentett lakcímére, ott tartsanak házkutatást az eltulajdonított iPhone 6 Plus telefon megtalálása, valamint az elkövető bűncselekmény elkövetésekor viselt ruházatának (kabát) lefoglalása céljából, illetve

a házkutatást követően a panaszost, mint bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt, állítsák elő a rendőrkapitányságra. Ekkor N. G. r. zászlós újra, illetőleg F. N. r. főtörzszászlós első ízben megtekintette a biztonsági kamera felvételét, hogy azonosítani tudják az elkövető által viselt ruházatot.

Az indulás előtt kiderült, hogy N. G. r. zászlós gyerekkora óta ismeri a panaszost és családját, egy községben laktak. A szolgálati gépkocsival útnak indultak és a panaszos címén megjelentek, az ajtón kopogtak, de senki nem nyitott ajtót. Az ingatlanlanság közös udvaron lévő másik házban lakó szomszéd elmondta, hogy a panaszos M. tartózkodik az édesanyjánál. N. G. r. zászlós tudta az édesanya címét, így odamentek. Dudálásukra a házból egy N. G. r. zászlós által nem ismert személy jött ki, aki kérésükre kiküldte a panaszost. N. G. r. zászlós köszönt és mivel évek óta ismerik egymást, így nem mutatkozott be, mivel a panaszos is tudja, hogy rendőrként dolgozik. F. N. r. főtörzszászlós a szolgálati igazolványával igazolta magát és bemutatkozott.

Ezután közölték a panaszossal, hogy az Á. telefonlopás történt, amit biztonsági kamera felvett és az alapján felmerült annak a gyanúja vele szemben, hogy a bűncselekményt ő követte el. Tájékoztatást, hogy ennek okán házkutatást tartanak a [...] szám alatti lakóhelyén, illetve azt követően előállítják az illetékes rendőrkapitányságra, mint bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt. A panaszos a közlést tudomásul vette, elmondta, hogy semmi köze ehhez a bűncselekményhez, de önmaga tisztázása céljából együttműködik velük. Ezt követően a szolgálati gépkocsival M.ból B.re mentek.

A szolgálati gépkocsiban F. N. r. főtörzszászlós kérdéseket tett fel a panaszosnak azzal kapcsolatban, hogy a bűncselekmény elkövetésnek idején ját-e B. az I. Áruházban, van-e a kamerafelvételen látható kabátja, illetve rendelkezik-e iPhone 6 Plus típusú mobiltelefonnal. A panaszos ezekre a kérdésekre nemleges választ adott.

A házkutatás megkezdésekor a panaszost tájékoztatták, hogy a házkutatásra a Be. 177. §-a alapján halaszthatatlan nyomozati cselekményként kerül sor, amely ellen a Be. 195. § (7) bekezdése alapján – a 195. § (1) bekezdésre figyelemmel – a közlésétől számított 8 napon belül halasztó hatályú panasznak van helye. A halaszthatatlan nyomozati cselekmény — házkutatás – ellen a panaszos nem élt panasszal, az eljárási cselekményhez hatósági tanú bevonását nem indítványozta. Tájékoztatást, hogy a házkutatás során egy iPhone 6 Plus típusú mobiltelefont, valamint a biztonsági kamera felvételen látható felsőruházatot (kabátot) keresnek. A panaszos felszólításra ezeket a dolgokat nem adta át, úgy nyilatkozott, hogy ilyen dolgok nincsenek a birtokában, ezért az eljárási cselekmény foganatosításra került. A házkutatás nem vezetett eredményre. A panaszos a házkutatás módja ellen sem élt panasszal, a jegyzőkönyvet aláírta.

Ezt követően szolgálati gépkocsival előállították a panaszost az illetékes rendőrkapitányság épületébe. Az előállítás végrehajtásáról rendőri jelentés készítették (*amelyet a Testület jelen állásfoglalás III/1. pont alatt már ismertetett.*) A panaszos a személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel kapcsolatban nem élt panasszal, erről írásban is nyilatkozott. Nevezett az előállítás megkezdésekor a helyszínen tájékoztatva lett az előállítás okáról, továbbá arról, hogy az előállítás ideje 8 óra, mely további 4 órával meghosszabbítható.

A jelentés elkészítését követően a panaszost 2015. december 21-én, 12:50 órakor átadták M. B. r. hadnagynak, aki a kihallgatását foganatosította. Ezt követően nevezettel semmilyen további kontaktusba nem kerültek.

A panaszos egyébként a házkutatás és az előállítás során végig együttműködő volt, nyugodtan viselkedett, nyugodtan kommunikált. Az intézkedés ideje alatt nem tettek feléje olyan kijelentést, melyben kilátásba helyezték volna az őrizetbe vételének lehetőségét.

Arra egyikük sem emlékszik, hogy a panaszos az édesanyja házánál elmondta volna, hogy nincs nála készpénz. Továbbá arra sem emlékeznek, hogy olyan kijelentést tett volna akármelyikük, hogy a panaszost utána hazaszállítják. Jelentésüket azzal zárták, hogy mivel a panaszos bilincselésére nem került sor, a panaszos sem az édesanyja házánál, sem a saját lakóhelyén nem volt abban akadályoztatva, hogy készpénz vegyen magához.

6) A panaszos kihallgatását végző M. B. r. hadnagy 2016. március 18-án kelt jelentésében leírja, hogy az intézkedés napján tanúként hallgatta ki a panaszost a Btk. 370. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő kisebb értékre elkövetett lopás vétségének megalapozott gyanúja miatt) mivel az illetékes rendőrkapitányság nyomozást rendelt el R. I. bejelentése alapján ismeretlen tettes ellen, aki 2015. december 17-én, 15 óra 40 perc körüli időben B. [...] úton lévő I. Áruház irodájában elhelyezett és B. J. tulajdonát képező iPhone 6 Plus típusú mobiltelefonját eltulajdonította. A lopással okozott kár 150.000.- Ft. *(A rendőrség megküldte a fenti cselekményre vonatkozó, nyomozás elrendeléséről szóló, 2015. december 18-án kelt feljegyzést is, amelyet a Testület külön nem ismertet.)*

A jelentést író hadnagy által rendelkezésére álló információk alapján a panaszost, azért állították elő a rendőrkapitányságra, mert a fent említett cselekmény nyomozása során az I. Áruház egy olyan biztonsági kamera felvétele alapján a cselekmény elkövetésével gyanúsítható személyben N. G. c. r. zászlós és egyik másik kolléga felismerte a panaszost.

Az ügy előadója más volt, az előállított kihallgatására D. D. c. r. százados (Nyomozó Alosztály vezetője) utasította, tőle kapta meg a kihallgatáshoz szükséges alapinformációkat is, azaz a szóban forgó büntetőügy történeti tényállását. A r. hadnagynak az előállítást végrehajtó rendőrök 12 óra 50 perctől adták át a panaszost. A kihallgatást az irodájában (I. emelet 106. ajtó) meg is kezdte, a jegyzőkönyv felvétele előtt a panaszost tájékoztatta, arról, hogy miért került előállításra, elmondta neki a nyomozás alapjául szolgáló bűncselekmény tényállását és azt, hogy ennek kapcsán az I. Áruház biztonsági kamerája egy videofelvételt rögzített, melyen őt ismerték fel.

Ezt követően elé tárta a kamerafelvételt azzal a céllal, hogy tekintse meg, és nyilatkozzon arra vonatkozóan. A panaszos a felvételt megtekintette és határozottan úgy nyilatkozott, hogy a felvételen nem ő szerepel. Maga a panaszos kérte, hogy nézze meg mozgását, melynek érdekében kimentek a folyosóra és ott vele együttműködve a járássajátosságait, mozgását megvizsgálta és arra jutott, hogy a panaszos valóban nem egészen úgy mozog, ahogyan a videofelvételen látható személy.

Ugyanakkor nem igaz a panaszos azon állítása, hogy kihívta őt a folyosóra „járkáltatni”, hanem közös megegyezésük alapján mentek a folyosóra. A r. hadnagy kérte őt, hogy tegyen néhány lépést az irodája előtt a folyosón, majd forduljon meg, és jöjjön vissza. Ő ebbe készségesen belement, nem volt semmilyen fizikai vagy lelki erőszakról szó. A tanúval ezt megbeszélték, az ő részéről legfőképpen azért volt ez szükséges, mert bizonygatni akarta, hogy neki nem olyan a tartása, járása, mint a videó felvételen szereplő személynek.

A tanúra egyszer sem kiabált, vele szemben nem emelte fel a hangját. Nem kiabált rá, hanem normális, emberi hangnemben közölte vele, hogy ne húzza ki, hanem engedje el magát, miközben sétált, melyre azt mondta, neki ilyen a járása, amit a rendőr tudomásul vett. Megállapítását és a gyanúsítható személy életszerű védekezését jelentette előjárójának, D. D. r. századosnak, akitől azt az utasítást kapta, hogy egyelőre tanúként hallgassa ki a személyt arra vonatkozóan, hogy az inkriminált napon hol volt, mit csinált.

A r. hadnagy fontosnak tartja megemlíteni, hogy végig tisztelettudóan, türelmesen, segítőkészen viselkedett az előállított személlyel, és mivel látszott rajta, hogy ideges, zaklatott, zilált természetű, ezért még inkább odafigyelt rá, és igyekezett neki a kihallgatás alatt is a visszaemlékezésben segíteni, továbbá folyamatosan nyugtattatta, hogy nem lesz semmi baj, csak mondja el, mit csinált azon a napon, mikor a telefonlopás történt. A tanúkihallgatási jegyzőkönyv tartalmazza azon figyelmeztetéseket, jogokat-melyet nevezettel közölt a kihallgatás megkezdése előtt.

A panaszost kihallgatása során nem fosztotta meg az ivással kapcsolatos szükségletek kielégítésének lehetőségétől. Ha szomjas volt, bármikor ihatott, ehhez rendelkezésre álltak a rendőrkapitányságon található mellékhelyiségek. Semmilyen formában akadályozva nem volt szükségletei kielégítésében.

A panaszos a kihallgatás során több hívást kapott, és ha jól emlékszik, fogadta is némelyiket, melynek vonatkozásában kérte őt, hogy a kihallgatása alatt ne telefonáljon, mert zavarja a kihallgatás lefolyását. A jelentést író nem emlékszik olyan momentumra, hogy felvette volna a tanú helyett a telefonját. Ha elő is fordult ilyen, azt csakis az ő kérésére történhetett volna, hogy aggodó hozzátartozóját helyzetéről röviden tájékoztassa. Erre konkrétan azonban már nem emlékszik.

A tanú kihallgatása 14 óra 48 perckor ért véget, 15 óra 25 perckor pedig megtörtént szabadon bocsátása. A tanúkihallgatás végén a személyt minden alkalommal nyilatkoztatni kell arról, igényt tart-e költségtérítésre, ideértve az utazásával felmerülő költségek rendezését is. A panaszos tanúkihallgatása végén szabályszerűen nyilatkoztatták a fentiekről, ő azonban nem élt a költségtérítés lehetőségével.

A panaszos kihallgatása utáni napokban kollégájával, H. D. c. r. törzsőrmesterrel az illetékességi területen láttak el bűnügyi szolgálati feladatot, majd útközben Becskén – mivel a panaszost meglátta – megálltak, mert korábban azt a tájékoztatást kapta D. D. r. századostól, hogy a panaszos a kihallgatása óta fél, meglehetősen felzaklatott állapotban van. Emiatt őt otthona előtt tájékoztatták arról, hogy ő továbbra is tanúként szerepel az ügyben, illetve az elkövető személye minden bizonnyal meg lesz, neki nem kell a továbbiakban aggodnia.

Ezután a beszélgetés után, a panaszossal nem találkozott és nem beszélt vele többet, és tőle sem érkezett semmilyen olyan visszajelzés, melyben sérelmezte volna a rendőri intézkedéseket. Jelentése végén a r. hadnagy megjegyezte, hogy a panaszos a személyi szabadság korlátozásáról szóló igazolás átvételekor nem nyilatkozott arról, hogy bármilyen sérülése vagy panasza keletkezett volna, így ezért is különös, hogy hónapokkal a rendőri intézkedések után nyújtott be panaszt.

7) A rendőrség megküldte a házkutatásról készült, 2015. december 21-én készült jegyzőkönyvet is, amely rögzítette, hogy arra halaszthatatlan nyomozati cselekményként került sor, amely eredményre nem vezetett. A panaszos a kényszerintézkedés módja ellen panasszal nem élt.

8) M. B. r. hadnagy 2016. március 23-án az alábbi jelentés-kiegészítést tette.

A tanúkihallgatást követően, 14 óra 48 perc és 15 óra 25 perc között a panaszos tanúkihallgatási jegyzőkönyvét nyomtatta ki, majd miután a tanú elé tárta, lehetőséget biztosított neki, hogy átolvassa, és aláírja. Ezt követően szabadon bocsátásával kapcsolatos iratokat állította össze, majd ezeket kinyomtatta, végül pedig a nevezettel aláíratta.

Nem felel meg a valóságnak, hogy hárman vettek részt a tanúkihallgatáson. A panaszos kihallgatását a jelentést író hajtotta végre D. D. r. százados alosztályvezető utasítására, aki maga is részt a kihallgatáson, bár nem tartózkodott sokáig az eljárási cselekményen.

A későbbiekben a r. hadnagy nem kapott semmilyen telefonhívást a panaszostól. A folyosón, ahol a korábbi jelentésben leírt okok miatt a panaszos megtett néhány lépést, azt más nem láthatta, mivel abban az időben a Bűnügyi Osztály állományának nagy része szabadságát töltötte, kevesen tartózkodtak az épületben, illetve a bűnügyi osztály nagy része a kapitányság épületének a másik szárnyában van elhelyezve, mint ahol a panaszos sétált.

9) B. Cs. r. százados, alosztályvezető utasítására N. G. r. zászlós – az előállítás időtartama alatt fogatosított cselekményekre vonatkozó Testületi kérdést megválaszolva – szintén kiegészítette jelentését, 2016. március 23-án.

A Becske Fő út 34 szám alatti házkutatást 2015. december 21-én, 10 óra 40 perckor kezdték meg, amely 10 óra 58 perckor fejeződött be. Ezek után a panaszos a jegyzőkönyvet aláírta, majd a lakásban elszívott egy cigarettát, a villanyokat lekapcsolta és a lakást bezárta. Ezután elindultak vele az illetékes rendőrkapitányságra. Mivel Becske és a rendőrkapitányság közti távolság kb. 25 kilométer, így az út megtétele a közlekedési szabályok betartásával kb. 30 percet vett igénybe.

A rendőrkapitányságra 11 óra 50 perc körül érkeztek meg, és a panaszost a ráccsal zárt folyosóra F. N. r. főörzszászlós kísérte, mivel a jelentést író a szolgálati autót érkezett vissza. Az autó visszavitelét követően a r. zászlós az irodájába ment, ami az első emelet a jobb oldali szárnyában van, a ráccsal nem zárt részen, ezután már nem is látta már a panaszost.

Az előállított beérkezéséről tájékoztatták D. D. r. századost, aki intézkedett a panaszos kihallgatásáról.

10) A megyei rendőr-főkapitány 2016. március 24-én kelt átiratában a Testület által feltett kérdések sorrendjében összegezte az egyes jelentések vonatkozó részeit, ezért ennek ismételt ismertetésétől a Testület eltekint.

(Az átiratban szereplő új információ az volt, hogy rendelkezésükre áll a biztonsági kamerafelvétel, amelyet a Testület rendelkezésére bocsátanak. A kamerafelvételt a Testület megtekintette, azon az elkövető látható, ahogy járkál az üzletben, majd bemegy valahova.)

III.

1) A Testület a panasz eljárás keretében mindenképp azt vizsgálta, hogy hatásköri szabályai alapján mely panaszosi sérelmek vizsgálatát végezheti el.

A Testület hatáskörét az Rtv. szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
- b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és büntetőrendészeti feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.

Az Rtv. 93. § (1) bekezdése szerint a Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemtől később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított *húsz napon belül* lehet előterjeszteni.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
 - a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
 - a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),
- esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiek értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel, ezért nem jogosult:

- szabálysértéseket kivizsgálni, a kiszabott szabálysértési- és közigazgatási bírságot csökkenteni, eltörölni;
- büntetőeljárás keretében foganatosított cselekmények törvényességét elbírálni;
- kártérítést megítélni;
- az intézkedő rendőrök büntetőjogi-, szabálysértési- vagy fegyelmi felelősségét megállapítani.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni.

A hivatkozott törvényhely olyan általános jellegű kötelezettséget rögzít, amelynek megsértése esetén helye van a Testület eljárásának akkor is, ha a jogsértés nem az Rtv. V. és VI. Fejezetében foglalt rendelkezések alkalmazásával függ össze. Az Rtv. 11. §-án keresztül vizsgálhatóvá válik a rendőrség részéről eljáró személyek olyan tevékenysége is, amely az Rtv.-től eltérő, egyéb szabályok által rendezett eljárási szabályok alapján zajlik. A Testület

hatáskörének ilyen értelmezése azonban nem biztosít korlátlan lehetőséget a Testület vizsgálatára.

Töretlen gyakorlata szerint ugyanis a Testület az Rtv. 11. §-a kapcsán csak abban az esetben vizsgál az Rtv. V. és VI. Fejezetén kívül eső rendőri aktusokat, amennyiben a panaszolt rendőri intézkedéssel vagy mulasztással szemben speciális jogorvoslatot az adott ügyre vonatkozó eljárási szabályok nem biztosítanak. Ezért az ügyben azt kellett vizsgálni, hogy állt-e a panaszos rendelkezésére olyan speciális büntetőeljárás jogorvoslat, amely a sérelmezett jogsértések orvoslására alkalmas. A Testület erre a kérdésre igennel felelt.

A fenti hatásköri szabályok értelmében a Testületnek nem áll módjában a rendőrség azon fellépésével összefüggésben vizsgálatot indítania, amit egy büntetőeljárás során nyomozó hatóságként eljárva végez, mert a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 195-199. §-ai biztosítják ezen magatartásokkal szemben a jogorvoslat lehetőségét.

A Testület a kérdés vizsgálatánál figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt tájékoztató levelére. Eszerint a Be. 196. §-a szerinti panasz célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatba nem foglalt döntésével, intézkedésével szemben (például: gyanúsítás közlése), vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A legfőbb ügyész helyettese úgy véli, hogy a Be. 196. §-a szerinti panasz a Be.-ben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az arról való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő. Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárás törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.

Fentiek miatt a házkutatás elrendelését érintő panaszosi kifogásokra a Testület hatáskörének hiányát állapította meg.

Ugyanakkor a Testület a panaszbeadvány többi része és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – vizsgálta panaszossal szemben foganatosított előállítást, a tanúkihallgatás egyes körülményeit, illetve azt, hogy mulasztott-e a rendőrség azzal, hogy nem segédkezett a panaszos hazajutásában.

A Testület vizsgálata során megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelőség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikkében foglalt személyes szabadsághoz való jogát, továbbá a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e a panaszossal szemben intézkedési kötelezettsége, azaz kellő jogszabályi felhatalmazás alapján kezdeményezett-e intézkedést a panaszossal szemben.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmességgel, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a továbbá úgy rendelkezik, hogy a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a bűnügyi / szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés elkövetésére hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Erre a kérdésre Testület igennel felelt, hiszen a rendőrségre bejelentés érkezett egy nagy értékű (150 000.-Ft.) telefon eltulajdonításáról, amelyet a helyszínen megtekintett és lefoglalt biztonsági kamerafelvétel is megerősített, amely alapján nyomozást rendeltek el. A bejelentésben előadottak felvetették a lopás bűncselekmény – intézkedéshez szükséges, minimális szintű – gyanúját.

A Testület megítélése szerint a jogellenes cselekmények elkövetésére vonatkozó bejelentés tartalma olyan körülményre utalt, amely a közrend védelme érdekében az

Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület ezt követően vizsgálat tárgyává tette a panaszos előállításának jogalapját és annak indokát, valamint az előállítás, – mint személyi szabadságot súlyosan korlátozó intézkedés – arányosságát.

Az intézkedés napján kelt jelentés az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontját jelölte meg az előállítás jogalapjaként.

A hivatkozott jogszabályhely szerint „a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható”.

Az intézkedés időpontjában hatályos Btk. 370-§-a szabályozza a lopás törvényi tényállását. Eszerint:

„Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el.

(2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a lopást kisebb értékre vagy

b) a szabálysértési értékre elkövetett lopást

ba) bűnszövetségben,

bb) üzletszerűen,

bc) dolog elleni erőszakkal – ideértve azt is, ha a dolog eltulajdonításának megakadályozására szolgáló eszközt állagsérelem okozása nélkül eltávolítják, vagy a dolog eltulajdonításának megakadályozására alkalmatlanná teszik –,

bd) zsebtolvajlás útján,

be) egy vagy több közokirat, magánokirat vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz egyidejű elvételével,

bf) helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre megtévesztéssel, vagy a jogosult, illetve a használó tudta és beleegyezése nélkül bemenne,

bg) hamis vagy lopott kulcs használatával,

bh) lakást vagy hasonló helyiséget az elkövetővel közösen használó sérelmére vagy

bi) erdőben jogellenes fakivágással

követik el.”

A megjelölt előállítási okkal kapcsolatban azt is szükséges ismét rögzíteni, hogy az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint a Testületnek a büntetőjogi felelősség vizsgálata nem tartozik hatáskörébe.

Egyúttal szükséges visszautalni a Testület korábbi gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – az adott cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. A Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos elkövetette-e a bűncselekményt vagy sem, hanem abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének – a megalapozott gyanú szintjénél alacsonyabb fokú – gyanúja. (Amennyiben igen, úgy a rendőri

intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható. Ezért a bűncselekmény gyanújának, mint előállítási oknak a fennállása nem is vonja maga után minden esetben kötelező jelleggel azt, hogy azt a személyt, akit ezen előállítási ok alapján vannak intézkedés alá, meg is gyanúsítsák valamilyen bűncselekmény elkövetésével.)

A rendőrségi iratok szerint a rendőrségen kiértékelték a rendelkezésre álló biztonsági kamera felvételét, amelynek eredményeként N. G. r. zászlós és O. A. r. őrnagy az elkövető személyében az általuk ismert panaszost azonosította, és ez megalapozta az előállítás indokoltságát (és a halaszthatatlan nyomozási cselekményként elrendelt házkutatást).

A Testület álláspontja szerint a rendőrségi iratokban részletezett körülmények alapján a panaszossal szemben a bűncselekmény elkövetésének – előállításhoz szükséges mértékű–*egyszerű gyanúja* a rendőrség által beszerzett információk (videofelvétel) alapján fennállt, ezért **az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja megfelelő jogalapot szolgáltatott a panaszos előállításhoz, így az nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát.**

b) A fenti előállítási ok kapcsán utalni kell arra is, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja csupán lehetőséget és nem kötelezettséget teremt az előállításra, a rendőrség diszkrecionális jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy bűncselekmény gyanúja esetén valóban feltétlenül szükséges-e az előállítás foganatosítása.

Azon kérdés megítéléséhez, hogy a rendőrség megalapozottan döntött-e a panaszos előállítása mellett, az Rtv. 15. §-ában előírt arányossági követelmény ad eligazítást.

A rendelkezés értelmében „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”, továbbá „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár”.

Az arányosság megítélésakor a Testületnek azt kellett figyelembe vennie, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető.

A Testület erre a kérdésre igenlő választ adott. A Testület álláspontja szerint a helyszínen tapasztaltak, a cselekmény tárgyi súlya, továbbá az, hogy a bűncselekmény megalapozott gyanúját kizárni csak további bizonyítási cselekmények elvégzésével és adatgyűjtéssel lehetett – amelyek mielőbbi foganatosításához a panaszosnak is érdeke fűződött -, megalapozta és indokoltta tette a panaszos előállítását.

Az előállítást a Testület mindezek alapján arányosnak is találta, ezért megállapította, hogy az a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető jogát nem sértette.

c) A Testület ezt követően az előállítás időtartamát vizsgálta meg.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendőrségi iratok alapján a Testület a következőként rekonstruálta az intézkedés során végzett cselekmények időrendjét.

A házkutatásra 10 óra 40 perc és 10 óra 58 perc között került sor, ezt követően a vonatkozó jegyzőkönyvet elkészítették és aláírták, a panaszos rágyújtott, majd az ingatlan lezárásáról gondoskodott. A helyszín 25 km-re található a rendőrkapitányságtól, a beszállítás 30 percet vett igénybe. A kapitányság épületébe 11 óra 50 perckor értek be, felkísérték a panaszost a ráccsal zárt folyosóra, majd a rendőrök jelentettek az eljárójuknak, aki intézkedett a kihallgatása iránt. Ezt követően készült el az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés, majd 12 óra 50 perctől 14 óra 48 percig tartott a panaszos tanúkenti kihallgatása. Ezt követően készültek el a panaszos szabadon bocsátásával kapcsolatos iratok, illetve lehetőséget kapott arra, hogy az elkészült jegyzőkönyvet elolvassa. A panaszos előállítása 15 óra 25 perckor ért véget, ekkor szabadon bocsátották.

A Testület megállapította, hogy a panaszos 4 óra 45 perces előállítása az elvégzett eljárási cselekményekre való tekintettel nem volt indokolatlanul hosszú, az előállítás időtartama arányosnak tekinthető, amiatt nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

3) A Testület ezt követően megvizsgálta azon kihallgatási körülményeket, amelyeket a panaszos beadványában kifogásolt.

a) A panaszos sérelmezte, hogy többször kiabáltak vele, nyomást gyakoroltak rá (a 72 órás őrizetbe vételre való utalással, illetőleg azzal, hogy jobban jár, ha beismeri, hogy mit tett), valamint a folyosón járkáltatták, amely megalázó volt számára.

A Testület vizsgálatának alapját az Rtv. alapelvi szintű rendelkezése [2. § (1) bekezdés] képezte. Ez a rendelkezés ugyan kívül esik az Rtv. 92. § (1) bekezdésében megjelölt, az Rtv. IV., V. és VI. fejezetén, ugyanakkor azokat a Testület az eljárása során minden esetben figyelembe veszi, és értékeli. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület gyakorlata és korábbi megállapításai szerint ez a jogszabályhely olyan kötelezettséget ró a rendőrségre, miszerint az intézkedő rendőröknek a fennálló pozitív, tehát alapjogvédelmi kötelezettségen túl, tartózkodniuk kell minden olyan magatartástól és cselekménytől, mely az Rtv. 15. §-ának összevetésében is – az intézkedéssel szükségesen vagy elkerülhetetlenül együtt járó jogkorlátozás mértékén túl – indokolatlan vagy szükségtelen, vagy akár túlzott jogsérelmet okoz az intézkedés alá vont állampolgárok alapvető jogaiban, így különösen emberi méltóságukban.

Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület kérdéseit megválaszoló rendőrségi iratok szerint valamennyi kolléga a törvények betartása mellett intézkedett, nekik a panaszos nem panaszkodott, hogy sérelmezne bármit is, illetőleg az elkészült iratokon sem jelezte, hogy panaszja lenne. A rendőrök cáfolták, hogy a panaszos őrizetbe vétele felmerült volna, azt nem helyezték kilátásba, csak az eljárás kezdetekor az előállítással és kihallgatással kapcsolatos figyelmeztetéseket kapta meg a panaszos, illetve az általa feltett kérdéseire válaszoltak neki.

A kihallgatást végző kolléga kifejezetten arról számolt be, hogy a panaszos látható idegessége miatt segítőkészen viselkedett, a panaszost folyamatosan nyugtatta, türelmes volt és tisztelettudó. A „járkáltatással” kapcsolatban pedig a r. hadnagy előadta, hogy maga a panaszos kérte, hogy hagyj, mutassa meg a járását és mozgását, ezzel bizonyítva, hogy nem ő szerepel a videó felvételen. Ennek érdekében mentek ki a folyosóra, ahol együttműködve megállapították, hogy valóban mások a panaszos járás sajátosságai. Ennek során semmilyen lelki vagy fizikai erőszak nem történt, a r. hadnagy nem kiabált rá, normális emberi hangnemben közölte vele, hogy ne húzza ki magát, miközben sétál, de erre a panaszos mondta, hogy ő így jár, amit ő tudomásul vett.

A jelen esetben az elhangzott mondattal kapcsolatos panaszosi, illetve a rendőri előadás oly mértékben vannak ellentmondásban egymással, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem volt feloldható, ezért **a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy az intézkedő rendőrök betartották-e az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltakat, ezért a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem megállapítható.**

b) A panaszos sérelmezte azt is, hogy előállításának (pontosabban kihallgatásának) időtartama alatt hiába kért inni, azt a rendőrök nem engedték számára.

A beadvány szerint ezt követően kikéredzkedett a mosdóba, ahová már kiengedték, így ivott a csapból és megmosakodott.

Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 18. §-ának (3) bekezdése szerint a fogvatartott jogait csak annyiban lehet korlátozni, amennyiben az a szökés vagy elrejtőzés, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozását, újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzését, illetőleg az őrzés biztonságát, a fogda rendjének megtartását szolgálja.

A Testület a rendelkezésére álló információk alapján az alábbi megállapításokat tette.

Az ivással kapcsolatban a rendőrségi iratok azt rögzítették, hogy a panaszos nem kért vizet, de egyébként szükségleteinek kielégítésében akadályoztatva nem volt, az iváshoz rendelkezésre álltak a rendőrkapitányságon található mellékhelyiségek. A Testületnek nem volt ésszerű oka kételkedni abban, hogy a panaszos a mosdót használhatta, hiszen maga a panaszos a beadványában is elismerte, hogy kimehetett a WC-re. **Erre tekintettel a Testület szerint a panasz ezen része a panaszos emberi méltóságának sérelme vonatkozásában megalapozatlan, így nem sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető joga.**

c) A panaszos sérelmezte, hogy a kihallgatás alatt a rendőr a panaszos telefonján fogadta az egyik beérkező hívást.

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Szükséges még utalni az előző pontban már hivatkozott Rtv. 18. § (3) bekezdésére is.

A rendőrség cáfolta a fent szereplő panaszosi állítást, illetőleg a kihallgatást végző rendőr jelentésében úgy fogalmazott, hogy a panaszost többször keresték és volt olyan, hogy fogadta a hívást a panaszost, ezért ő annyit kért a panaszostól, hogy ne telefonáljon, mert zavarja a kihallgatás menetét. Olyan momentumra, hogy ő felvette volna a telefont, nem emlékszik, azonban ha történt is ilyen, akkor azt csakis a panaszos kérésére tehetta meg, hogy tájékoztassa valamelyik aggódó hozzátartozóját.

Az állítások közt meghúzódo ellentét miatt a Testület arra az álláspontra helyezkedett a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható azzal összefüggésben, hogy a panaszos helyett a rendőr fogadta az egyik hívását.

3) A panaszos azt is kifogásolta, hogy a rendőrség nem nyújtott segítséget, hogy a másik városban lévő rendőrségről hazajusson.

A beadvány szerint a panaszos, amikor beült a szolgálati gépjárműbe, jelezte, hogy nincsen nála készpénz, erre N. G. közölte, hogy nem baj, megoldják a visszafelé az utat. A kihallgatás végeztével a panaszos elmondta, hogy nem tud haza menni pénz nélkül, amire M. B. megkérdezte tőle, hogy tud-e kérni valakitől. A panaszos erre azt felelte, hogy nem, már mindegy, csak hadd siessen haza a családjához. Végül a panaszos gyalog tette meg a 16 km-t a hidegben.

A Testület már több korábbi állásfoglalásában kimondta, ahogy a jelen esetben is ezt teszi, miszerint a rendőrségnek valóban nincs jogszabályi kötelezettsége, mely szerint az állampolgárokat egy-egy rendőri intézkedést követően haza, vagy az általa megjelölt más helyre kell szállítaniuk, vagy akár segédkezniük kellene az állampolgároknak ebben.

Ugyanakkor a rendőrség működésére vonatkozó jogszabályok több olyan rendelkezést is tartalmaznak, melyek a rendőrséget általános, jogvédelmi és segítségnyújtási kötelezettséggel ruházzák fel. Az Rtv. már idézett 2. §-ának (1) bekezdése alapelvi szinten mondja ki, hogy: „A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyónbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak.”

Szükséges ezen túl megemlíteni a 17. § (1) bekezdésének előírását is, miszerint „a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

A tárgyi esetben vitathatatlan, hogy a rendőrség nem nyújtott semmiféle segítséget a panaszosnak, hogy hazajusson. A rendőrség az Rtv. 2. §-ban foglalt jogvédelmi kötelezettségéből következően nem tagadhatta volna meg a panaszos visszazállítását, ha jelzi, hogy nem tud hazajutni, és erről a rendőrök is megbizonyosodhattak. A rendőrség egyrészt úgy nyilatkozott, hogy a panaszosnak nem volt olyan kérése, hogy pénzt vehessen magához, (illetve abban akadályoztatva nem volt), másrészt a rendőrök cáfolták azt is, hogy ígéretet tettek volna hazaszállítására, illetőleg a panaszos nem jelezte, hogy nem tud hazajutni.

Az egymásnak ellentmondó állítások okán a Testület nem tudta megállapítani, hogy ezzel kapcsolatban terheli-e mulasztás a rendőrséget, **ezért a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem megállapítható.**

IV.

A Testület vizsgálata során megállapította, hogy a bejelentő által leírt események felvetették annak a gyanúját, hogy a helyszínen lopást követek el, amely rendőri beavatkozást tett szükségessé, ezért a panaszos intézkedés alá vonásával kapcsolatban nem sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő joga. A konkrét esetben, annak összes körülményére tekintettel – így az előállítás kiváltó okára, céljára is – a Testület megállapította, hogy nem kifogásolható az, hogy a rendőrség az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerinti előállítási ok fennállta alapján, mérlegelési jogkörében az előállítás tényleges foganatosítása mellett döntött, ezért a Testület megállapította, hogy nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz való joga. Úgyszintén nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga az előállítás időtartama miatt. A megalázó bánásmóddal, hangnemmel és nyomásgyakorlással kapcsolatos panaszosi és rendőri ellentmondást egyéb bizonyítási eszköz híján a Testület nem tudta feloldani, ezért a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy az intézkedő rendőr betartotta-e az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltakat, így a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható. Az állítások közt meghúzódozó ellentét miatt a Testület a

panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható azzal összefüggésben sem, hogy a panaszos helyett a rendőr fogadta az egyik hívását. Azzal kapcsolatban, hogy a rendőrség nem biztosított a panaszosnak ivóvizet a kihallgatása alatt, a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panasz e tekintetben megalapozatlan. A Testület nem tudott állást foglalni abban a kérdésben sem, hogy a rendőrséget terheli-e mulasztás a panaszos hazajutását illetően.

V.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2016.június 2.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET